

Biuro Rady Gminy
w Gzach
W P Ł Y N Ę Ł O
dnia 08.02.2022r.
Nr 148

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA 2021 ROK

1. Podstawy prawne realizacji zadań

Obowiązująca ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) wprowadza spójny system opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą jako odrębny element w ramach polityki rodzinnej. Efektem podejmowanych działań w ramach systemu ma być zapewnienie rodzinie takiej pomocy, która wyeliminuje zagrożenie zabrania dziecka z rodziny. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. Zakres realizowanych zadań

Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości. Stosując ustawę należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- Wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną, do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej;
- Powrotu do rodziny;
- Utrzymania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- Stabilnego środowiska wychowawczego;
- Kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- Pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- Ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- Informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;

- Ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- Poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Zapewnienie wsparcia rodzinie w szczególności polega na:

- Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu;
- Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny;
- Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- Pomocy w integracji rodziny;
- Działaniach na rzecz dobra dziecka w rodzinie;
- Działaniach na rzecz korekty zachowań rodziców;
- Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- Dążeniu do reintegracji rodziny;
- Działaniach na rzecz zachowania rodzin;
- Dialogu motywującego;

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli wynika z niej konieczność przydzielenia asystenta rodziny wnioskuje wówczas do kierownika ośrodka pomocy społecznej o jego przydzielenie.

3. Współpraca z asystentem rodziny w 2021 roku

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gzach w 2021 roku zatrudniony był jeden asystent rodziny, który szczególną opieką otoczył 8 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rozkład rodzin objętych pomocą wg miejscowości:

Lp.	Miejscowość	Liczba Rodzin	Liczba dzieci
1.	Gotardy	1	4
2.	Kozłowo	1	4
3.	Wójty-Trojany	1	2
4.	Porzowo	1	1
5.	Skaszewo Włociańskie	1	2
6.	Szyszki Włociańskie	2	7
7.	Żeromin Drugi	1	2
SUMA		8	22

Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi asystenta rodziny przedstawiały się w 2021 roku następująco:

Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi	47 488,87 zł
Finansowane z budżetu gminy	47 488,87zł
Finansowane z innych źródeł	2000,00 zł
Dotacje w ramach rezerwy celowej Budżetu Państwa Program asystent rodziny na rok 2021	2000,00 zł (dodatek)

Rodziny objęte pracą asystentów są rodzinami z wieloma problemami. Oprócz niewydolności opiekuńczo - wychowawczej występuje w nich również alkoholizm, bezrobocie, trudności ekonomiczne, upośledzenie umysłowe matki, złe warunki lokalowe, choroba psychiczna, przemoc psychiczna, zła sytuacja materialna, konflikty w rodzinie, niedostosowanie społeczne.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Koszty poniesione na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych w 2021 r. wyniosły 26 168,11 zł. (plan: 26 200,00 zł, wykonanie: 26 168,11 zł)

4. Metody pracy asystenta rodziny

Metody pracy asystenta rodziny skoncentrowane są na rozwiązywaniu problemów. Asystent podejmując współpracę z rodziną rozpoznaje poziom jej destrukcji. Opierając się na metodyce podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach oraz dialogu motywującym wspiera rodziny do pozytywnych zmian, do wydobywania i pomnażania ich zasobów, zawsze zgodnie z dobrem rodziny i w zindywidualizowanym tempie realizacji działań. W ujęciu tradycyjnym asystent zaczyna od diagnozy sytuacji rodziny, by przejść potem do planowania działań i ich realizacji. Asystent, jako osoba wspierająca, w czasie spotkań z rodziną motywuje, komplementuje, podnosi poczucie własnej wartości, wspiera, wzmacnia, modeluje, informuje, podejmuje działania wychowawcze, towarzyszy, podnosi umiejętności rozwiązywania problemów, pomaga w odreagowaniu, rozszerza kontakty, a czasami również narzuca wymagania, przydziela zadania, czyli używa całego wachlarza metod, dzięki którym rodzina ma szansę na odbudowę więzi oraz spójność, a dzieci na wychowywanie się w atmosferze akceptacji i rozumienia ich potrzeb. Asystent rodziny dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny. Jednym z działań asystenta jest nawiązywanie współpracy z wszystkimi instytucjami związanymi z daną rodziną (np. pracownik socjalny, kurator, dzielnicowy, koordynator pieczy zastępczej, zespół interdyscyplinarny, rodzina zastępcza, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, służba zdrowia, pracownicy różnych instytucji publicznych typu: PCPR, ZUS, KRUS, itp.) i wytyczenie wspólnego kierunku działania.

Bardzo ważne w pracy asystenta rodziny jest budowanie prawidłowych postaw społecznych i rodzinnych, a tym samym pokazanie klientowi, że ma moc sprawczą i jest w stanie, przy niewielkiej pomocy samodzielnie rozwiązać większość swoich problemów i dlatego też prace z rodziną rozpoczyna się od uregulowania spraw urzędowych. Pomaga w napisaniu pism sądowych, wypełnianiu wniosków urzędowych czy towarzyszy w czasie rozpraw, wizyt u lekarzy specjalistów.

W roku 2021 w utrzymującym się stanie pandemii, asystent rodziny kontynuował działania polegające na przeciwdziałaniu zagrożeniu, jakim było zakażenie się członków rodzin koronawirusem SARS-CoV-2, wspieraniu ich w przypadku zachorowania na wywołaną przez wirusa chorobę COVID-19. W zależności od sytuacji rodziny asystent rodziny w konsultacji z pracownikami socjalnymi, z przełożonymi, ustalał możliwe formy pomocy dla rodziny. Asystent rodziny prowadził pedagogizację rodziców i wsparcie informacyjne, instrumentalne i emocjonalne w sposób zdalny, za pomocą telefonu i komunikatorów internetowych, do których rodziny miały dostęp.

W rodzinach, w których istniało uzasadnione podejrzenie wystąpienia zagrożenia dobra, życia lub zdrowia dzieci, zalecane było zwrócenie się o pomoc funkcjonariuszy policji, którzy weryfikowali sytuację rodzin. Policja, pracownicy socjalni, asystent rodziny oraz kuratorzy mieli w obowiązku systematycznie monitorować stan bezpieczeństwa dzieci, motywować osoby podejrzane o stosowanie przemocy do powstrzymywania się od zachowań przemocowych oraz informować o konsekwencjach czynów przemocowych, o ile to możliwe utrzymywać systematyczne kontakty z osobami ze środowiska dziecka, które mogły mieć wiedzę na temat stanu bezpieczeństwa dziecka.

5. Osiągnięte efekty

Poprzez współpracę z asystentem rodziny osiągnięto pozytywne zmiany w rodzinach. Efektami działań asystenta są między innymi: podjęcie zatrudnienia przez członków rodziny, pozyskanie orzeczeń o niepełnosprawności, utrzymywanie abstynencji w rodzinach z problemem alkoholowym, pozyskanie świadczeń z pomocy społecznej, zwiększona obecność podopiecznych na spotkaniach z terapeutą ds. uzależnień oraz w spotkaniach z psychologiem w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gzach, udział w wyjaśnianiu i łagodzeniu nieporozumień rodzinnych, tworzenie środowiska życia które jest bezpieczne i optymalne dla rozwoju dzieci i osób zależnych, prowadzono trening gospodarowania środkami finansowymi. Asystent motywował i wskazywał klientom ich role podczas załatwiania spraw w urzędach. Motywowano do korzystania z przychodni, ośrodka zdrowia. Udzielono wsparcia w zapisywaniu się na konsultacje specjalistyczne m.in. psychiatryczne, pedagogiczne, pediatryczne. Udzielano wsparcia w kontaktach podopiecznych z instytucjami oświatowymi tj. ze Specjalistycznym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Pułtusk, ze szkołami podstawowymi na terenie gminy Gzy, pomagano w pokonywaniu trudności związanych z dojazdem i obecnością dzieci w szkołach. Nawiązano ścisłą współpracę z poszczególnymi instytucjami, szczególnie z kuratorami, nauczycielami oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk, dyrektorami szkół podstawowych na terenie gminy oraz wychowawcami, a także pedagogami. Asystent prowadził również działania w rodzinach, w których występuje problem upośledzenia umysłowego. W rodzinach z problemem alkoholowym prowadził profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie wzmocnienia rodziny, jak też działania mające na celu zmotywowanie do leczenia nałogu. W stopniowym procesie pomagano podopiecznym w wyjściu z marginesu społeczności.

Powyższe działania prowadzone były w rodzinach, w których występuje problem długotrwałej i ciężkiej choroby psychicznej. Udzielano również wsparcia emocjonalnego chorej osobie, małżonkowi oraz dzieciom. Pomagano w prawidłowy sposób zajmować się dziećmi i wypełniać prawidłowo funkcje opiekuńczo – wychowawcze. Poza tym asystent wspierał i pomagał przy odrabianiu lekcji, wyrównywaniu zaległości w nauce i przygotowywaniu do sprawdzianów szkolnych, udzielał pomocy w organizacji nauki w trybie zdalnym (online). Umożliwiono również pójście do szkoły ogólnodostępnej dziecku ze wskazaniem do edukacji inkluzyjnej. Dziecko nabrało umiejętności społecznych wśród dzieci.

Praca metodą asystowania ma za zadanie dać wsparcie nie tylko informacyjne i instrumentalne, lecz także oparcie osobowe w trudnych sytuacjach. Ma nieść przekonanie, że w kryzysie, w jakim znalazła się osoba, nie pozostaje sama. Asystent rodziny w czasie pandemii pomagał członkom rodziny znaleźć i wykorzystać zasoby niezbędne do pokonania trudności, demonstrował, jak przechodzić przez wprowadzane procedury związane z zagrożeniem epidemiologicznym w instytucjach, proponował nowe sposoby reagowania na codzienne sytuacje.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Gzarch
H.S.K.
mgr Hubert Skajczyk

Sporządziła: Aleksandra Świdarska/GOPS

04.02.2023r. Aleksandra Świdarska